

XVI I XVII ZJAZD ORNITOLOGÓW ŚLĄSKA

XVI AND XVII MEETINGS OF SILESIAN ORNITHOLOGISTS

XVI Zjazd Ornitologów Śląska odbył się 11 marca 1995 roku, a uczestniczyło w nim 135 osób. Przedpołudniowe obrady rozpoczął Artur Adamski, omawiając awifaunę byłego poligonu wojsk rosyjskich koło Przemkowa. W roku 1994 po raz pierwszy udało się zebrać kompletne dane o ptakach tego jednego z największych obszarów podmokłych na Śląsku. Następnie Jacek Betleja i Gustaw Schneider omówili wyniki działalności zespołu górnośląskich ornitologów nad Zb. Goczałkowickim i kompleksami stawów w dolinie górnej Wisły. Kolejnym punktem programu było wystąpienie Andrzeja Czapulaka, który przedstawił wstępne dane o rozmieszczeniu i efektach lęgów bociana białego na Śląsku w roku 1994. Później A. Adamski omówił wyniki dwuletniej inwentaryzacji stanowisk rycyka, krwawodzioba, śmieszki i rybitwy zwyczajnej oraz dziesięciu innych gatunków, których wszystkie stanowiska kontrolowane są corocznie. Przedpołudniową sesję zakończył tradycyjnie Tadeusz Stawarczyk, podsumowując działalność śląskich ornitologów w roku 1994.

Sesję popołudniową zainaugurował prof. Ludwik Tomiałojć referatem „Ochrona przyrody w świetle zagrożeń nadchodzących dekad”. Następnie po raz pierwszy w kilkunastoletniej historii zjazdów wystąpił gość z zagranicy. Był nim dr L. Peške z Czech, który przedstawił wyniki wieloletnich obserwacji nad zurbanizowaną populacją krogulca występującą w Pradze. W swoich badaniach wykorzystywał on nowoczesne metody, takie jak radiotelemetria i daktyloskopia genetyczna. Było to jedno z najciekawszych wystąpień na przestrzeni ostatnich lat. Warto przy tym podkreślić, że prelegent jest z zawodu archeologiem, a ptakami zajmuje się amatorsko. Kolejne wystąpienie również dotyczyło ptaków drapieżnych. A. Adamski przedstawił w nim międzynarodowy program monitorowania liczebności tej grupy ptaków i gorąco zachęcał do przeprowadzania liczeń na powierzchniach. Zjazd zakończył pokaz wspaniałych przeżroczy o ptakach Zjednoczonych Emiratów Arabskich, które zaprezentował śląski znawca awifauny Zatoki Perskiej Tadeusz Stawarczyk.

XVII Zjazd odbył się 2 marca 1996 r. Podobnie jak w poprzednich latach, cieszył się on dużym zainteresowaniem, albowiem uczestniczyło w nim 120 osób. Na wstępie „głowa” śląskiej rodziny ornitologicznej prof. Andrzej Dyrz przedstawił strategiczne cele i działania, które mają umożli-

liwić ukazanie się drugiego wydania monografii „Ptaki Śląska” na przełomie tysiącleci. Następnie Andrzej Szlachetka i Sergiusz Owczarek zaprezentowali efekty poszukiwań sów w lasach Wysoczyzny Lubińskiej. Zaprezentowane dane po raz kolejny udowodniły, jak bardzo niekompletna była nasza wiedza o rozmieszczeniu i liczebności niektórych gatunków, w tym przypadku włośchatki i sóweczki. W kolejnym wystąpieniu etatowy mówca ostatnich zjazdów A. Adamski podsumował kilkunastoletnią historię gniazdowania łabędzia krzykliwego na Śląsku. Maciej Wyszyński natomiast omówił aktualny stan wiedzy o występowaniu orlika krzykliwego na Opolszczyźnie oraz plany badawcze opolskiej grupy zajmującej się tym gatunkiem. Podobnie jak przed rokiem, sesję przedpołudniową kończyły dwa wystąpienia podsumowujące działalność w minionym sezonie. A. Adamski przedstawił wyniki inwentaryzacji stanowisk bąka, gęgawy, łabędzia niemego i błotniaka stawowego. Natomiast niezastąpiony Tadeusz Stawarczyk przedstawił tradycyjnie długą listę najciekawszych obserwacji faunistycznych dokonanych na Śląsku w roku 1995.

Na sesję popołudniową złożyły się dwa wystąpienia. W pierwszym Andrzej Górski z Muzeum Przyrodniczego w Drozdowie przedstawił sytuację kraski w Polsce, wybiórczość środowiskową oraz czynniki odpowiedzialne za spadek liczebności tego gatunku w Polsce. Omówił również działania, jakie podjęto w ostatnich latach w celu ochrony kraski. W drugim wystąpieniu Krzysztof Kujawa przedstawił wyniki porównawczych badań nad ptakami krajobrazu rolniczego Bawarii i Wielkopolski. Dla wielu słuchaczy zaskoczeniem była zapewne skala różnic w składzie gatunkowym i liczebności poszczególnych gatunków między tymi dwoma terenami, jak również fakt, że wiele pospolitych w Polsce gatunków jest rzadkością w krajobrazie rolniczym zachodniej Europy.

Podczas obu zjazdów zostały wręczone Złote Odznaki Śląskiego Klubu Ornitologicznego za wybitny wkład w poszerzanie naszej wiedzy o ptakach Śląska. W roku 1995 uhonorowani w ten sposób zostali: Magda Janicka, Dariusz Szyra i Jan Król, a w roku 1996 Romuald Mikusek i Andrzej Szrednicki. W tym miejscu pragniemy najmocniej przeprosić p. Henryka Szymiczka, który za swoją działalność otrzymał Złotą Odznakę na XIV Zjeździe w roku 1993. W sprawozdaniu z tego zjazdu („Ptaki Śląska” nr 10) omyłkowo podano, że otrzymał ją p. Andrzej Szrednicki.

A.Cz.